

Ειρήνη Παπλά

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

2013

Η Ειρήνη Παππά γεννήθηκε στις 22-11-1971 στην Καρδίτσα. Σπούδασε Θεολογία και Παλαιογραφία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Γράφει ποιήματα, διηγήματα και ένα ανέκδοτο μυθιστόρημα με τίτλο « Η νεράιδα στο ποτάμι». Εδώ και δεκαεφτά χρόνια εργάζεται ως εκπαιδευτικός στη Μέση Εκπαίδευση.

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

Η οικογένεια του ήταν από τις πιο φτωχές του χωριού. Ο Δημητρός, γέννημα της κατοχής και θρέμμα του εμφυλίου, είχε την ατυχία να γεννηθεί μέσα στην πιο δύσκολη για την Ελλάδα εποχή. Η κατοχή και ο εμφύλιος που ήρθε να συμπληρώσει την καταστροφή της χώρας, δεν άφησαν μόνο νεκρούς, ορφανά και κατεστραμμένα σπίτια, αλλά και χιλιάδες παιδιά μόνιμα πεινασμένα, με τα μάτια αγριεμένα από την έλλειψη τροφής να ψάχνουν την κάθε ευκαιρία να βρουν, να αρπάξουν, ακόμα και να κλέψουν κάτι να φάνε ο,τιδήποτε! Μεγάλωσαν τα χορταράκια του αγρού, παρατημένος στην τύχη του όπως και τα αδέρφια του και μόλις άρχισε λίγο να ολοκληρώνεται η λογική του σκέψη ένα ήταν το ερώτημα που βασάνιζε το μυαλό και την καρδιά του... Ίδιο και απaráλλαχτο για όλους... «που θα βρούμε φαΐ να χορτάσουμε την πείνα μας σήμερα».

Πάντα ξυπόλυτος και ντυμένος με τα αποφόρια της Αμερικανικής βοήθειας, περιφερόταν νηστικός εδώ και κει από την ανατολή του ήλιου ως τη δύση, φορώντας ένα παντελόνι που του 'χε ράψει η μάνα του μεταποιώντας ένα σακί που περιείχε κάποτε

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

ζάχαρη και που τους το χάρισε ο μπακάλης του χωριού. Κανένας δεν του 'χε πει ποτέ τι σήμαιναν τα αρχικά USA που διακρίνονταν στον πισινό του, μα πίστευε πως ήταν μια μαγική, αστεία λέξη γιατί κάποτε που είχε πάει με τον πατέρα του στην πόλη για μια δουλειά όλοι τον έδειχναν και γελούσαν περιπαιχτικά! Μα δεν το 'βγαλε, γιατί ήταν το μόνο παντελόνι που είχε. Άλλωστε στο χωριό κανένας δε γελούσε... Κι άλλοι φορούσαν ρούχα φτιαγμένα από αμερικάνικα σακιά ζάχαρης!

Ο Δημητρός από τα εφτά του χρόνια δούλευε μεροκάματο στα χωράφια για να φέρει το πενιχρό του εισόδημα στο σπίτι... Ένα σπίτι μέσα στο οποίο περίμεναν να φάνε έντεκα στόματα... Τέσσερα παιδιά, δυο γονείς, τρεις ανύπαντρες θείες και μια τυφλή γιαγιά που παραμιλούσε ευχές και συμβουλές όλη μέρα κι όλη νύχτα! Ο πατέρας του Δημητρού, ο Μηνάς, έσπαζε πέτρα στο νταμάρι από την αυγή ως το βράδυ, ένας καχεκτικός ανθρωπάκος πάντα με τον καλό λόγο στο στόμα, μ' ένα αιώνια μισοσβησμένο τσιγάρο να κρέμεται μόνιμα από τα χείλη του και μια ξεβαμμένη τραγιάσκα που κάλυπτε το άτριχο κρανίο του, μα δεν το 'βαζε κάτω. Γύριζε το βράδυ στο σπίτι φέρνοντας ό,τι του 'δινε το αφεντικό, μα ποτέ δεν ήταν αρκετό! Η Μαριγώ, η γυναίκα του, τον περίμενε με τα χέρια στη μέση και την αποδοκιμασία στο βλέμμα, για να του ανακοινώσει κι απόψε πως ο μπακάλης δεν της έδινε πια βερεσέ... Πως δεν είχε τίποτα να μαγειρέψει για αύριο... Πως ήταν

ένας άχρηστος που ήξερε μόνο να αραδιάζει παιδιά.

Έπεφτε στην ψάθα από νωρίς ο Μηνάς, σχεδόν πάντα νηστικός, έκλεινε τα μάτια και ονειρευόταν τη μέρα που θα ‘φερνε τα πολλά λεφτά στη γυναίκα του, τη μέρα που θα ‘βλεπε χορτάτα τα παιδιά του, τη μέρα που θα ‘κανε το όνειρό του πραγματικότητα... Να αγοράσει ένα ποδήλατο... Ένα από κείνα τα μαύρα, τα γυαλιστερά που ‘βλεπε στην πόλη και είχανε και κουδουνάκι για να τρομάζουν τους διαβάτες που πετάγονταν ξαφνιασμένοι στην άκρη του δρόμου!

Ο Δημητρός έβλεπε τον αγώνα του πατέρα του, ένιωσε από νωρίς πως μόνος του δε θα τα ‘βγαζε πέρα κι άρχισε, μόλις κατάλαβε τον εαυτό του, να κυνηγά ό,τι δουλειά μπορούσε να κάνει... Γκαρσόνι στα καφενεία, εργάτης στα χωράφια, τσιράκι του μπακάλη όταν έπεφτε πολλή δουλειά... Το μεροκάματο μικρό, μα ένιωθε τόσο περήφανος όταν το άφηνε στα χέρια του πατέρα και αισθανόταν το αδύναμο χάδι από το τραχύ του χέρι στα μαλλιά του!

Ένα πρωί, αναμπουμπούλα ακούστηκε στην πλατεία του χωριού, μια αναστάτωση παράξενη στις αντροπαρέες ανακάτωσε το βαλτωμένο αέρα του τόπου, το νέο μαθεύτηκε σβέλτα από τα κουτσούβελα που βαριόντουσαν μέχρι τότε στην πλατεία και μεταφέρθηκε ως το τελευταίο σπίτι του χωριού... Θα ‘ρχόταν το βράδυ στο καφενείο ο Καραγκιόζης! Ο Δημητρός δεν κατάλαβε τον ενθουσιασμό των

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

αντρών... Ποιος ήταν λοιπόν αυτός ο Καραγκιόζης... Δεν τον ήξερε εκείνος, δεν τον είχε δει ποτέ, μα από την αναταραχή που προκάλεσε στο χωριό το νέο, κατάλαβε πως κάποιος σημαντικός άνθρωπος θα έφτανε στα μέρη τους. Ρώτησε τα άλλα παιδιά, ούτε και κείνα ήξεραν, μα είχαν ακούσει πως ήταν κάποιος που 'κανε αστεία και τσακωνόταν πάντα με τον πασά! Ούτε τον πασά ήξερε ο Δημητρός, ούτε το γιατί θα 'ρχόταν τούτος ο άνθρωπος στο χωριό τους κατάλαβε, μα όταν τον φώναξε ο καφετζής να δουλέψει το βράδυ γκαρσόνι χάρηκε. Από τη μια θα κέρδιζε νυχτοκάματο κι απ'την άλλη θα τον έβλεπε κιάλας τον Καραγκιόζη από κοντά και τσάμπα, γιατί άκουσε πως έπρεπε να πληρώσουν οι χωριανοί για να τον δουν! Πρωτάκουστο ήταν κι αυτό για το Δημητρώ! Άκου να πληρώσουν για να δουν από κοντά έναν άνθρωπο να λέει αστεία!

Είχε νυχτώσει όταν τα κατάφερε να το σκάσει από τα θελήματα που έκανε στη μάνα του και να πάει στην πλατεία. Κοίταξε γύρω με περιέργεια να δει τον Καραγκιόζη... Στη φαντασία του τον είχε πλάσει ψηλό, γεροδεμένο, με κόκκινα μάγουλα και παχύ μουστάκι, μα κανένας τέτοιος δε φαινόταν τριγύρω. Ρώτησε τον καφετζή, μα εκείνος δεν μπήκε στον κόπο να απαντήσει... Του 'νεψε μονάχα προς τη μεριά της βρύσης. Τότε μόνο πρόσεξε ο Δημητρός πως μπροστά από την πέτρινη βρύση του χωριού, είχαν απλώσει ένα άσπρο σεντόνι που φωτιζόταν από μερικά κεριά... Γύρω γύρω είχαν στερεώσει

κάποια μισοσκισμένα πανιά που έκοβαν τη θέα σε κείνους που δε θα πλήρωναν, όχι με μεγάλη επιτυχία! Γιατί ήδη τα κούτσικα που δεν είχαν να πληρώσουν, κρυφοκοιτούσαν από τις τρύπες ή προσπαθούσαν να σκαρφαλώσουν στα γύρω δέντρα για να δουν το θέαμα. Τίποτα άλλο δεν κατάφερε να διακρίνει κι αμέσως τον φώναξε ο καφετζής να πιάσει δουλειά.

Ο κόσμος είχε αρχίσει να μαζεύεται... Περνούσαν όλοι μπροστά από έναν κοντό και παχουλό κύριο που πρώτη φορά έβλεπε στα μέρη τους ο Δημητρός, και άφηναν τις πενταροδεκάρες τους σε ένα άδειο τσίγκινο κουτί από μαρμελάδα που άπλωνε μπροστά τους. Του 'κανε εντύπωση του Δημητρώ που κανένας δε διαμαρτυρόταν για τα χρήματα που πλήρωνε, αντίθετα ήταν όλοι χαμογελαστοί και είχαν βάλει τα καλά τους, ό,τι είχαν καταφέρει να αρπάξουν από την Αμερικάνικη βοήθεια δηλαδή... Ρούχα παράταιρα και σε διαφορετικό μέγεθος πάντα από το δικό τους, αλλά καθαρά και σε καλή κατάσταση.

Ο δίσκος που έπρεπε να κουβαλά ο Δημητρός λίγο έλειπε να φτάνει στο ύψος του, μα τον κουβαλούσε γενναία, άλλωστε δεν ήταν και πολύ βαρύς, μόνο λουκούμια και τσίπουρο σέρβιρε το καφενείο. Μεζέδες δεν υπήρχαν, απλούστατα επειδή κανένας δεν μπορούσε να τους πληρώσει.

Ξαφνικά το θαύμα άρχισε... Το σκοτάδι είχε προχωρήσει και πάνω στο φωτεινό άσπρο πανί κάποιες παράξενες μαύρες σκιές άρχισαν να

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

αναδεύονται, να χορεύουν, να μιλάνε, να χτυπιούνται και να ζωντανεύουν ξεκαρδιστικές ιστορίες. Αυτός ήταν λοιπόν ο Καραγκιόζης! Ένας καμπούρης, φτωχοντυμένος μα πανέξυπνος τύπος που προσπαθούσε και κείνος να ταΐσει τη φαμίλια του στήνοντας τόσες κομπίνες! Μα από πού είχε περάσει και δεν τον είδε ο Δημητρός; Πώς είχαν μπει στην πλατεία και κρύφτηκαν πίσω από το πανί και κείνος και οι άλλοι τύποι; Και γιατί να κρυφτούν εκεί πίσω; Το εφτάχρονο μυαλουδάκι του δεν μπορούσε να ξεχωρίσει την αλήθεια από το παραμύθι! «Κάποια στιγμή που θα ‘χα μπει στο καφενείο να γεμίσω τα ποτήρια, θα πέρασαν χωρίς να τους δω» σκέφτηκε και ησύχασε. Πόσο θα ‘θελε να κάτσει και κείνος με τους υπόλοιπους να απολαύσει το θέαμα, να γελάσει μαζί τους! Πρώτη φορά έβλεπε τους συγχωριανούς του τόσο χαλαρούς, με τα φαφούτικα στόματά τους ανοιχτά να χασκογελούν με την παραμικρή κουβέντα του Καραγκιόζη, τις γυναίκες με μισολυμένα μαντήλια, να κρυφογελούν συγκρατημένα και το φεγγάρι ψηλά να αγναντεύει τις περιπέτειες αυτού του απίθανου τύπου, που κατάφερε να ξεγελάει τον πασά και να εξασφαλίζει το φαΐ της οικογένειας!

Μπαινοβγαίνοντας κάθε τρεις και λίγο στον καφενέ ο Δημητρός, έχανε τη ροή της ιστορίας, μα κατάφερε τελικά να πιάσει το κυρίως θέμα. Ο πασάς είχε παραγγείλει στο μάγειρά του μια πιατέλα κεφτέδες και ο Καραγκιόζης προσπαθούσε με διάφορα κόλπα,

να την πάρει και να την πάει στην καλύβα του! Κεφτέδες δεν είχε φάει ποτέ ο μικρός... Τους είχε μυρίσει μόνο, όταν τους τηγάνιζε η γειτόνισσα, η μάνα του Βάγγου, που ο πατέρας του είχε κοπάδια και θεωρείτο ο πλουσιότερος του χωριού. Τον ζάλιζε αυτή η μυρωδιά, και μόνο η ανάμνησή της τον έφερνε στα όρια της λιποθυμίας... Και τώρα που 'βλεπε την πιατέλα να αλλάζει χέρια από τον πασά στον Χατζατζάρη κι από κει στον Καραγκιόζη ήταν σα να τους μύριζε και πάλι! Έτρεξαν τα σάλια του και η κοιλιά του άρχισε να γουργουρίζει έντονα... Το μεσημέρι η μάνα του είχε βράσει λίγα αυγά... Έφαγαν όλοι από ένα και για το βράδυ δεν είχε ελπίδα να τον περιμένει κάτι φαγώσιμο στο σπίτι. Αχ! Και να 'χε τους κεφτέδες... Να τους πήγαινε στο σπίτι... Να κάθονταν με τα αδέρφια του γύρω από την πιατέλα, να χόρταιναν επιτέλους μια φορά την πείνα τους... Αχ! Και να τους είχε!

Ξαφνικά μια ιδέα τρύπωσε από μια χαραμάδα στο μυαλό του. Στην αρχή ίσα που αχνοφαινόταν, μα όσο περνούσε η ώρα έπαιρνε μέγεθος, γιγάντωσε και συμπλήρωσε το γουργουρητό που τυραννούσε το στομάχι του βασανιστικά. Να περίμενε λέει, να τελειώσει η ιστορία, να βγει πίσω από το πανί ο Καραγκιόζης και οι άλλοι, να κάτσουν στην πλατεία να πιούν ένα τσίπουρο και κείνος να τρύπωνε κρυφά και ν' άρπαζε την πιατέλα με τους κεφτέδες! Δυο βήματα από κει ήταν το σπίτι του... Όσπου να καταλάβει ο Καραγκιόζης τι είχε συμβεί θα 'χαν

Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη

καταβροχθίσει οικογενειακώς τους κεφτέδες! Αυτή η ιδέα παρηγόρησε την πείνα του και ώσπου να τελειώσει η ιστορία, το ‘χε πάρει απόφαση! Η πιατέλα τον περίμενε... Δεν τον ένοιαζε η κλεψιά... Η πείνα και η κακομοιριά ήταν ο χειρότερος σύμβουλος.

Ατέλειωτη του φάνηκε η ώρα, μα κάποια στιγμή το έργο τελείωσε... Γοργά διαλύθηκαν οι χωριανοί, δεν είχε καλοκαιριάσει ακόμα και τα βράδια έκανε ψύχρα. «Μα πότε πρόλαβε και εξαφανίστηκε ο Καραγκιόζης», αναρωτιόταν ο Δημητρός σαν μάζευε τα ποτήρια και τις καρέκλες. Μόνο τον κοντό παχουλό κύριο κατάφερε να δει να βγαίνει πίσω από το πανί και να κατευθύνεται στο καφενείο. Ο Καραγκιόζης ίσως είχε πρόλαβει να τρυπώσει μέσα με τους άλλους, πριν τον αντιληφθεί ο Δημητρός. Τώρα ήταν η ευκαιρία... Σιγανά και λίγο πλάγια πλησίασε το πανί, κανένας δε φαινόταν πια στην πλατεία... Μέσα στο καφενείο μόνο δυο τρεις μισομεθυσμένοι τύποι κρατούσαν τον καφετζή, που δεν έβλεπε την ώρα να τους ξεφορτωθεί, με το ζόρι τους ανεχόταν που ήταν ακόμα εκεί.

Η ησυχία στην πλατεία ήταν απόλυτη. Ίσως γι’ αυτό ο Δημητρός άκουγε την καρδιά του που χτυπούσε δυνατά... Δίστασε για λίγο, μα τότε άκουσε και το στομάχι του που γουργούριζε ασταμάτητα από την ώρα που είδε τους κεφτέδες στα χέρια του Καραγκιόζη. Ένα βήμα ακόμα χρειαζόταν, ένα βήμα και το ‘κανε χωρίς δυσκολία... Βρέθηκε στη στιγμή πίσω από το πανί, εκεί που τον περίμεναν οι κεφτέδες.

Τα κεριά έκαιγαν ακόμα και στο κίτρινο φως τους ο Δημητρός άρχισε να ψάχνει την πιατέλα, μα έβρισκε μονάχα κάποιες παράξενες φιγούρες καρφωμένες σε κάτι ξύλα, φιγούρες μεγάλες, πιο μικρές, που παρίσταναν ανθρώπους... δέντρα... σπίτια... Ήταν εκεί ο Καραγκιόζης, εκεί και ο πασάς και πιο κει... αλίμονο... ήταν και μια άλλη χάρτινη φιγούρα... Οι κεφτέδες του... Αυτοί για τους οποίους θα γινόταν απόψε κλέφτης! Απίστευτο του φαινόταν... Ψεύτικα λοιπόν... Ήταν όλα ψεύτικα! Δάκρυα γέμισαν τα μάτια του μικρού... Τα γύρισε στον ουρανό και είδε το φεγγάρι να γελάει μαζί του!

Η επιμέλεια της έκδοσης και του εξωφύλλου έγινε
από τον Κώστα Θερμογιάννη
kthermoyiannis@outlook.com
www.nthermo.com
www.tovivlio.net

Η φιλολογική επιμέλεια έγινε από τη Μάχη
Παπαδημητρίου

[Αναφορά προέλευσης -
Μη Εμπορική Χρήση -
Παρόμοια Διανομή]

Διανέμεται ελεύθερα με άδεια Creative Commons

Μια αθώα παιδική ψυχή με φόντο τον εμφύλιο προσπαθεί να ισορροπήσει μεταξύ της αλήθειας και του ψέματος, του αληθινού και του φανταστικού, μόνο που τα όρια δεν είναι ευδιάκριτα για τα μικρά του μάτια που ατενίζουν με δυσκολία το μέλλον. Οι απορίες είναι πολλές και κανείς δε μοιάζει ικανότερος σύντροφος από την πονηριά που δεν μπορεί όμως να αποχωριστεί την αθωότητα.

Μια συγκινητική ιστορία, αληθινή όσο και το φεγγάρι που φωτίζει τις νύχτες το σκοτεινό ουρανό, μια ιστορία που την έζησε όχι μονάχα ο πρωταγωνιστής της αλλά και πολλοί συνομήλικοί του τις δύσκολες εκείνες εποχές.